XVI.

DISSERTATIO IURIDICA,

DE

VSU CONDITIONIS IN PRINCIPALIORIBUS IURIS MATERIIS,

Quam

Ex Permissu Inclutæ Facultatis Juridicæ in Almâ hâc Salanâ,

PRÆSIDE

VIRO MAGNIFICO. NOBILISSIMO. AMPLISSIMO; CONSULTISSIMO. AC. EXCELLENTISS.

DN. CHRISTOPHORO PHILIPPO Richter/ ICTO. COM. PALAT. CÆS. CONSIL. SAX. DECRET. P.P. FAC. JVRID. ORDINARIO. CURIAE PROV. & SCABINAT. ASSESSORE. EMINENTISSIMO.

Dn. Præceptore, ac Patrono suo pie devenerando.

Publicæ ventilationi submittit

d. Octobr.

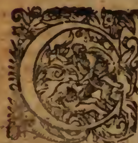
JOHANN FRIDERICH GEORGI, BOHEM,

AUTOR.

Litteris Bauhöfferianis.

ANNO M DC LXII.

THES. I.

Onditionis latam & diffusam materiam tractare hic animus non est. Verùm illustriores saltem, easque non omnes (temporis namque angustiâ interclusus accuratiori aliquando labori reliquas reservabo) Juris materias perlustrando, quasi in transitu, usum conditionis inibi occurrentem strictîm notabo. Sufficiat itaque exordii loco præmisisse conditionis 1. Definitionem: Ejusmodi adjectio (*sive expressè, sive tacitè, & vel ab homine, vel lege fiat l. 1. §. 1. d. statul. l. 21. de cond. & demonstr.*) qua actus, *isque vel constitutivus, vel resolutivus. §. 3. J. qui test. tut. da. §. 1. de Attil. tut. jur. ct. §. 2. J. quib. m. t. f.* differtur in aliquem futurum eventum seu casum. *l. 39. de R. C. l. 10. pr. & §. 1. d. cond. Inst. l. 69. de hered. Instit. §. 4. d. V. O.* 2. Divisiones: *quæ variæ*; Alia facti, alia juris est. *l. 21 pr. d. cond. & dem.* Alia possibilis. *l. 37. 39. de R. C. l. 174. de R. I.* Quæque rursus vel potestativa, *l. 60 pr. de cond. & dem. l. 2. eod. l. un. §. 7. C. d. cad. toll.* vel casualis. *l. 2. de cond. & dem. l. 60. eod. d. l. un. §. 7.* vel mixta. *l. 4. de Inst. & subst. l. 4. §. 1. de her. Inst.* Definitio

Alia impossibilis. *l. 3. de cond. & dem.* Eaquè vel facto aut naturâ. *§. 11. de inut. stip. l. 6. fin. de cond. & dem.* (*cui annumeratur etiam extrema difficultas, arg. l. 63. §. 7. ad Sect. Trebell. l. 4. §. 1. de statul. non obstat l. 2. §. 2. de V. O. vid. Magnif. Dn. Præs. Reg. 4. n. 3. & 8*) vel Jure §. 23. *de inut. stipul. l. 20. de cond. & dem.* Alia affirmativa; alia negativa. §. 10. *de inut. stipul. l. 7. 8. de V. O.* Divisio

Alia simplex. *l. 2. d. C. & D.* alia conjuncta. *l. 63. pr. d. C. & D.* alia disjuncta seu alternata. *l. 26. pr. eod. l. 78. §. 1. eod. l. 13. §. 2. 3. 4. 5. de reb. dub.*

THES. II.

Actus autem, *quibus conditio quædam adjici potest*, sunt vel inter vivos; vel ultimæ voluntatis. Inter illos *juxta ordinem Institutionum* occurrit: 1. Manumissio *seu libertatis datio*. Quam sub conditione fieri posse, patet ex *l. 1. & t. t. de statulib.* Qualiter manumissi appellantur statu liberi, & antequam conditio existit, reverà sunt servi. *l. 1. pr. & §. 1. de statul. Dn. D. Strauch. Dissert. 1. th. 16.*

Manumissio.

Præter alias notabilis est tacita illa conditio, sub qua interim pendet manumissio, contra L. Æl. Sent. in fraudem creditorum facta. *l. 1. §. 1. de statul.* Comperto verò, in fraudem reverà esse factam, *juxta §. 3. J. quib. ex caus. man. non lic.* ipso jure nulla est. *pr. I. d. t.*

THES. III.

II. Modi Patriam potestatem constituendi. Ut 1. Nuptiæ, quas præcedunt sponsalia, *quæ hodie ex usu Jur. Canon. rectè distinguuntur: quod alia sint de futuro, alia de præsenti. c. pen. de sponsf. c. 1. d. sponsf. duor.: add. c. nostrates. 3. quæst. 5. XXX. Bachov. ad VVesenbec. d. sponsal.*

Sponsalia

Quorum illa non tantum purè. *d. c. pen. hic. c. 3. d. sponsf duorum* verum etiam sub conditione contrahi (*hinc requiritur consensus tum contrahentium, tum eorum, in quorum potestate sunt. pr. I. d. nupt. l. 7. §. 1. l. 11. l. 12. l. 13. h. t. alioquin etiam hodiè pro clandestinis habentur, & semper publicis postponuntur. Carpz. definit. for. p. 4. c. 20. def. 7. 8. & lib. 5. resp. 109. & Jpr. Consistor. lib. 2. def. 35. 38. 39. 40.*

Quodsi tamen accesserit concubitus, matrimonio sunt consummanda. Carpzov. Jpr. Consist. lib. 2. d. 36. 37. Nec dissensus parentum, (qui alioquin de I. Civ. (secus de I. Nat. Dn. Franz. Ex 2. quæst. 3 Dn. D. Struv. Ex. 29. th 23) matrimonium vitiat, facitque illegitimos liberos. pr. I. de nupt. jun. §. 11 eod. l. 2. de R. N. l. 12. C. de nupt. Dn. Franz. d. Exerc. quæst. 3. 4. In tantum, ut nec per ratihabitionem legitimentur. d. pr. I h. l. 68. de I. dot. l. 13. §. 6. ad L. Jul. de adult Dn Franz. d. Ex quæst. 5.) hodiè matrimonium reddit illegitimum. Mag. Dn. Præs. Decis. 8. n. 55. & seq. Dn. Carpz. d. c. 20. d 15. & Jpr. Consist. lib. 2. d 60. possunt. *c. 1. c. 3. 5 6. de condit. app.* Oportet

tet autem conditionem esse possibilem; quæ sive potestativa, sive casualis, sive mixta, expectanda, eaque deficiente sponsalia nulla; sin; valebunt. *cap.5. de cond. app. Dn.Carpz. Jpr. Consist.lib. 2.def.20.& 21. Dn D.Struv. Ex. 29. th.5.*

Impossibilem conditionem communiter pro non adjecta habent. Dd. *quos Magnif. Dn. Præs. Reg.4. n.28. allegat. propter c.ult.x.de cond appos.* Contra tamen rationem hoc dispositum censet. Dn. Struv. *Ex 29. th.7.* adeòque per impossibilem, sive natura, sive Jure, vitiari sponsalia statuit *d. Ex. thes.6 & seq.* cui adstipulari videtur Magnif Dn Præs. *d.l.ubi n. 29.* subjicit: prudentis judicis arbitrio relinquendum, ex circumstantiis æstimantis; an animus contrahendi adfuerit, necne: *

THES. IV.

NVptiis ex parte mulieris accedit Dos. *non quidem tanquam essentiale matrimonii. Nov.74. cap 4. ut proinde etiam à legitimatione per subsequens matrimonium tum dos, tum instrumenta dotalia abesse queant. Dn.D. Struv. Ex.3. th 50. licet aliquando (E non semper: uti si filia locuples. arg. l 5. §.7. de agn. & al. lib.) pater cogatur dotare filiam l 19. d. R. N l ult. C de dot. prom. etiam emancipatam. arg l. ult. C. de dot. prom. l.6 d collat. l.5. §.12. d J. dot. l.5. § 1. d agn. & al. lib.* Cujus promissio *definitè scil. nam indefinita promissio ab extraneo aut muliere facta nulla est. l.1. C. d. dot. prom.* sive per stipulationem, sive non: *semper enim stipulatio inesse creditur l.un. §.1. C. de R. V. A.* ut & datio. *l.23. sol. matr.* continet conditionem: si nuptiæ fuerint secutæ. His igitur non secutis datur contra petentem exceptio. *l. 21. d J. dot.* vel ea jam numeratâ condictio, *aut Rei vindicatio l. 17. § 2. sol mat.* Secutis verò exigi potest actione ex stipulatu, cui annexa est tacita hypotheca. *d.l.un. §. 1. C. de R. V. A.* In eâque *per dationem. § 44. d. R.D. l.20 C d. pact. l.1 pro dot. impetratâ* maritus consequitur dominium. *l. 18. § 1. sol. matrim. l.1. de J. dot. §.44 d. R.D l.23. C. d. J. dot.* licet alia ratione mulier domina manere dicatur. *l.30. C d. J. dot. l. 75. eod. l.7. de pact. dot.*

Dos. * * * * * *

THES. V.

EX parte viri donatio propter nuptias, (*olim incognita, sed obtinebant donationes inter Sponsum & Sponsam mutua. l. pen. d. don.* Donatio propter nuptias.

A 3

don int. vir. & ux. l 6 C. de don. ant. nupt. hac conditione: si nuptiæ secutæ non essent, res restituerentur. l. 1. §. 1. de donat. Posteà à Constant. introducta & ante nuptias dicta. §. 3. I. de donat. l. 15. C d. don. ant. nupt.) etiam continet tacitam conditionem resolutivam nuptiarum secuturarum, *arg. l 4. C de don. ant. nupt.* Vt his proinde nō secutis, promissio, *Constituitur enim absque traditione, aut cessione, secus ac Dos, paulò suprà*) resolvatur, §. 3. *I. d. donat. & d. l. 15. C. de don. ant. nupt.* Secutis verò dominium quoddam uxor consequitur in re donatâ, *per Auth. permissa. C. d donat. ant. nupt. Nov. 61. c. 1.* Quam tamen nec alienare. *l. 9. C. d. t.* nec fructus ex ea percipere potest, *non obst. l. ult. vers. si igitur & vers. fin. a. C. de don. an. nupt. Bachov. ad § 3. I. de donat. Hill. ad Donel lib. 14 cap. 9. 6.*

Pacta dotalia. Circa utramque speciem variæ sæpè conditiones adjici solent in pactis dotalibus, *quæ si simplicia fuerint, per duos testes probari possunt, nec ab iis pars altera potest recedere; sin mixta, in quibus scil. de futura successione agitur, quæque (nec l Civ. simpliciter prohibita v. l. 30. C de pact. Dn. D. Struv. Ex. 6. th. 44. Dn D. Strauch. Dissert 12 th. 9) generali Germaniæ consuetudine recepta. Treutl vol. 2 dis. 7 th 7 a. quinque testes requirunt. arg. l. ult C. d Codic. l. fin. C. d. D. M. C. & recedi ab iis potest l 5. C. de pact. conv. supr. dot. VVesenb. ad Tit. de pact. dot. n 4. Treutl d. th. 7 v. Dn. Carpz p 2. Con. 43. per totum.* Quarum præcipuæ: ut prædefunctâ uxore maritus dotem *l 2. l. 12. l. 24. de pact. dot.* & viceversâ prædefunctô eo uxor donationem propter nuptias lucretur *d. l. 9. & Auth. seq. C. de pact. conv. sup. dot. Nov. 97. c. 1. Adeò ut pactum filiæ patri, etiam dotem profectitiam repetere volenti noceat, si adjectâ filiæ personâ agat. l 7. de pact. dot. Treutl, d. th. 7. ibique Bachov. C. Dn. D. Struv. Ex 30. thes. 17.*

THES. VI.

Arrogatio. II. PAtria potestas constituitur arrogatione. Quæ, *utpote actus legitimus. l. 4. de adopt. l. 1. C. eod. l. 2. 3. de Offic. Proc. non recipit conditionem l. 77. de R. I. Arrogatio tamen impuberis, quæ olim non procedebat. Gell. 5 c. 19 Vlp. Tit. 8. de adopt §. 5. sed ex Constitut. D Pii permissa. l. ult. si quis in fr. patr.* involvit conditionem, Vt 1. si infra pupertatem arrogatus moriatur, bona ejus restituantur heredibus *legitimis, ut & substitutis pupillariter. §. 3. I. de adopt.*

adopt. adeoque substitutio pupillaris per arrogationem non evanescit, ut putat Ant. Fab. tradente Bachov. ad tit I. de adopt. num 4. *

Si rursus eû emancipasset ut bona sua ei reddat, *si justè*; sin inique, etiam quartam omnium bonorum relinquat. §. 3 *I. d. adopt. l. 22 pr §. 1. eod. l 2 C. eod Utriusque no mine* arrogator datis fidejussoribus, *l. nec ei 17. § ult. cum l. L. si. b. t junct l. 1. qui satisd.* cavere debet, *non obst. l. 15 C de pact. l. 2 §. 2. fin. de V. P. S.* Tabellario publico. § 3 *I. de adopt. non obstat. l. 38 § 17. de V. O. §. 4. & § 18. I. de inut. stipul.* * *

Ita constituta patria potestas solvitur *præter alios modos, etiam* Capit diminutione *minima quoque*. §. 3. *I. d. capit. dim. multò magis itaque* maxima. Cujus species etiam est captivitas §. 5. *quib. mod pat pot. solv. l 24 de capt. & postlim.* Nihilominus tamen capto, vel patre, vel filio Jus patriæ potestatis in suspenso est, ut si revertatur captus ab hostibus, per fictionem postliminii omnia Jura, & sic patria potestas reviviscat. *d § 5.* perinde ac si nunquam absuisset. *l. 12. §. 1. l. 14. 16. de capt. & postlim l. 10. C. de postl* sin moriatur ibi, per fictionem L. Corneb statim à momento captivitatis decessisse credatur. *d. §. 5. & l 18. de capt. & postlim.* Vtroque itaque casu tempus existentis conditionis retrotrahitur ad tempus captivitatis. *d. § 6. & l. 6. §. ult. de tut.* *Capit diminutio.* *

THES. VII.

POst *patriam potestatem sequitur* Tutela. Vbi simile conditioni videtur esse in legitima tutela matris, quæ *ante Justinianum sola inter fœminas certis conditionibus. l. 1 & seq. C quando mul. off tut. à Justiniano verò* etiam avia, *quæ tamen, ut & mater avo paterno, vel materno non præfertur. arg. Nov 118 cap. 5.* vocatur sub hac *tamen* conditione resolutivâ, si ad secundas nuptias transierit, *quibus, ut & SCto. Vellej. renunciare tenetur. Nov. 94. cap. 2. Auth. matri & aviæ C. d. t Carpz p. 2. c. 11. d. 14.* *Tutela legitima* * *

Ita etiam tutor à magistratu, *olim non quolibet, sed cui hoc Jus erat à L. concessum l. 6. § 2. de tut. l 1. §. 1. vb. ex Orat D. Marci de tut. & curat dat. pr. I. de Att. tut. uti ut fecus erat in suspecti remotione, arg. l. 1. §. 3. 4. de suspect tut.* expressè sub conditione non potest dari. *l. 6. §. 1. de tut l. 77. d. R. I.* fit tamen interdum, ut ad *Tutela dativa.* * *

condi-

conditionem datus videatur, eo casu, ubi in testamento sub conditione datur, *juxt.* §.1. *I. de A. t. tut.*

Postliminium. Idem est, si sub conditione postliminii, quis tutelam, *quæ, ut & reliqua, quæ Iuris.* §.5. *verb. omnia pristina jura I. quib. m. I. p. pot. sol interim in suspenso sunt. l. pen fin. d. suis & leg. Exemplo in l.* 1. §.1. *d. SCt. Mac. l. bona.* 22. §.1. *de capt. & postlim. l.* 12. §.1. *eod. l.* 9. §. 2. *de lib. & post. non item quæ facti: exemplo possessionis. l.* 19. *ex quib. caus. major. quæ interrumpitur. d. l.* 19. *& l. ait* 23. §. 1. *eod. Hinc est, quod in l.* 23. §.1. *d A. P. l. ab hostibus* 18. *C. de postl. l. ult. C. ex quib c. mai dispositum legitur.* recipit. ubi datus interim à magistratu desinit tutor esse. §.2. *de Att. tut.*

THES. VIII.

* POst *Jus personarum sequitur* Jus rerum; *Idque* tum in re, tum ad rem Circa illud disting constitutio ipsa ab ejus promissione, *arg. l* 3. *pr. d. O. A. l.* 20. *C de pact.* Hæc demum recipit conditionem. *Dn D. Struv. Ex.* 13. *th* 35. 36.

Stipulatio Placet itaque in genere præmittere de stipulationis conditione; In reliquis contractibus *(ubi regulariter idem obtinet, arg. l.* 41. *de O. A.)* si quid peculiare occurret, suo loco monebo. Distinctè autem tractandum. Aliquando enim conditio stipulationem vitiat; aliquando eam aliàs nullam salvat; aliquando quoad singulares effectus qualificat. Vitiat stipulationem conditio imposssibilis jure. §. 23. *d. inutil. stipul. l.* 7. §. 3. *d pact.* sivè negative *dd. text.* sive affirmative adjecta §. 10. *I. de inut. stipul. l.* 31. *de O. A. l.* 9. *d. V. O. quia contrahentes non videntur habere animum contrahendi,* *Magnific. Dn. Pres. Reg.* 4. *num.* 11. Idem est, si natura imposssibilis affirmativè concepta adjiciatur, *d.* §. 10. *jun. l.* 137. §.6 *d. V. O. l.* 15. *d. cond. Inst.* negativè autem concepta pro non adjecta habetur, sed obligatio pura est. *l.* 7. 8. *fin. d V. O. d.* §. 10. *d. inut. stip. utpote conditione jam existente & præsente, cujus contraria est imposssibilis, & falsa. v. l.* 124. *de V. O. Magnific. Dn. Præs. Reg.* 4. *num.* 11. *Dn. Strauch. Diss.* 10. *thes.* 11. Vitiatur itidem stipulatio, si quis purè stipulanti sub conditione respondeat, & viceversâ *l.* 1. §. 3. *de V. O. nisi stipulator tali responsione contentum se attestetur. Dn. Strauch Diss.* 14. *th.* 10.

Fidejussoria. Sicut etiam non valet stipulatio fidejussoria purè concepta,

cepta principali sub conditione obligatò: E contrario autem * valet, si fidejussor sub conditione obligatur, licet principalis purè. §.5. *I. de fidejuss.*

Perinde ut valet correalis obligatio, altero purè, altero * *Correalis.* sub conditione se obligante. §.2. *I. de duob. reis stipul.* Nulla alioquin obligatio salvatur per conditionem adjectam. Cum res secund. quid extra commercium: *quales vel per accidens, ut quæ ædibus juncta sunt, & non possunt eximi. l.41. seqq. de leg. 1. vel stipulatoris propriæ, tum statim. §. 2. de inut. stipul. tum futura, considerata eo casu, quo sunt ejus futuræ.* §. 21. *de inut. stip.* in stipulationem deducuntur: ubi *purè inita* stipulatio *non valet. dd. text. bene tamen* sub conditione. *l.41. §.2. d. leg. 1. l. 31. l.98. d. V.O.* Secus est in rebus, quæ non sunt in commercio stipulatoris, quarum ne conditionalis quidem obligatio valet. §.2. *d. inut. stipul. l. 34. de V.O. Perinde ut* inutilis est stipulatio, si quis vel liberum hominem, vel rem sacram, aut religiosam, sub conditione licet servitutis, aut ejus status, quo prophanæ sunt res futuræ, promiserit. §.2. *vers. at nec statim. de inut. stipul. l.83. §.5. d. V. O.*

THES. IX.

QValificat stipulationem conditio valida, *scil.* possibilis, ita, ut, *cum ex pura statim debeatur, petique possit. l.118. §. 1. de V. O. §. 2. I. eod. vid. tamen l.21. de judic. l.21. §.1. de const. pec. l.105. de solut.* In * conditionali obligationis dies nec cesserit, nec venerit. *l.213. d. V.S.* adeòque interim, dùm conditio existat, inutiliter agatur, *l. 43. §.9. de Æd. Ed. l.4. §. 2. de pact.* petensque ante conditionis eventum duplicatum tempus, *quod scil. intercedit inter tempus contractus, & existentis conditionis,* expectare tenetur *loco pœnæ. l.1. l. 2. C. de plus petit. Dn. D. Strauch. Diss. 24. th.18. fin. Nihilominus* tamen quidam excipiuntur casus, in quibus quoad quosdam juris effectus conditionalis creditor ante conditionis eventum pro creditore habetur *in l. 10. de V.S. l.4. de reb. aut. judic. Non tamen mitti potest in contumacis rei possessionem ex primo decreto. l.14. §. ult. l.7. §.14. quib. ex caus. in poss. l.50. pr. d. pecul. Dn. D. Strauch Diss. 24. th.8.* *
Conditionis *itaque* eventus est expectandus etiam in negativè conceptâ, *cujus obligatio, & actio suspenditur, donec verificetur.* §.4. *I. de V. O.* nec cautioni Mutianæ hic locus est, *uti quidem in legatis.*

B *l.7.*

l.7.pr de cond. & dem. Idque obtinet, sive ex parte stipulantis sit adjecta d.§.4. sive promittentis, in stipulationibus faciendi. L.115. §.1.de V.O. in stipulationibus dandi autem distinguitur ex d.l.115. §.2. Hinc fit, ut ex tali stipulatione heredi demum competat actio, *cum ante mortem non possit certum esse, an conditio extitura sit d.§.4. Cæterum in quæstione: an, & quatenus conditionalis obligatio transeat in heredem? distinctè respondendum.*

Conditione potestativâ affirmativè (*de negativâ modo dictum*) ex parte stipulantis adjectâ, obligatio regulariter in heredem non transit. *arg. l.44. pr.l.69. de cond. & dem.l. 48. de V.O. nisi ab herede ea æque possit impleri.l. 13. C.de contr. stipul.* sin ex parte promittentis, tam diu pendet obligatio, donec existat. Casualis verò ex parte etiam stipulantis adjecta facit, ut obligatio tàm in heredem stipulantis, quàm promittentis transeat. *§.pen. I. de inut. stip. §.4.d.V.O.* Retrotrahitur namque conditio, quandocunq; extat, ad tempus contractus. *l.57.d.V.O.* Hinc fit ut obligatio per *servum aut* filiumf. *domino, aut* Patri sub conditione acquisita valeat, etsi conditio extet post emancipationem *l.78. de V.O.* Itemque ut existentia conditionis debitorem non constituat in morâ, * *sed interpellatione opus est. arg. l.24. quand. dies leg. sine qua mora regulariter non committitur. l.23. d. V.O. Dn.D.Struv. Ex.27.th.67. secus* * *ac in obligationibus ad diem contractu, ubi dies interpellat pro homine. l.12. C. de contr. stipul. l.9.pr. de usur. & fruct.* In mixta quid obtineat, ex terminis simplicis æstimandum. *Nimirum ubi constat ob casum adjectum non extitisse, obtinet idem quod in merè casuali; sin ob culpam, obtinet quod in potestativâ Dn.D. Struv. in Prælect. ad tit.I. d. V.O.*

THES. X.

Servitutes reales. *His præmissis* in specie occurrunt. 1. Servitutes reales; possuntque promitti: *quæ promissio licet interdum tempore cum constitutione, in negativis scil. servitutibus coincidat, reipsa tamen ab ea* * *differt. Dn. Strauch. Diss.7. th.19.* & sub conditione, & die. *l.4.de servit. l.98. d. V.O.* ubi statim obligatio oritur, sed constituitur demum patientiâ, postquam conditio extitit. *l. 98. d. V. O. l. 23. §. ult. de S. V.P.* Unde si quis statim vindicet servitutem, exceptione repelletur. *d.l.4. de servit. Dn. D. Struv. Ex. 13. th.35.*

Con-

Constitui verò sub conditione, vel ad conditionem nequeunt; si tamen pacto fuerit adjecta conditio, ex æquitate exceptio pacti, vel doli dabitur, si quis adversus fidem servitutem vindicet. *d. l. 4. d. servit.*

Sic etiam personales, ut ususfructus, sub conditione promittitur. *l. 15. 16. quib. mod. ususfr. am. l. 54. de usufr. l. 12. C. eod. sive pro parte divisa sive indivisa. l. 5. d. usufr. Secus atq; usus. l. 19. d. us. & habit. add. l. 7. §. 10. com. div. & servitutes* * *reales, quæ non possunt dividi. l. 4. §. 3. si serv. vind. l. 17. de servit. l. 1. §. 9. ad L. Falc. l. 72. d. V. O.* *Personales,* * *Ususfructus.*

THES. XI.

II. DOnatio. Tùm inter vivos: quæ tacitam conditionem resolutivam in se habere videtur, *sc.* 1 si donator liberos suscipiat: quo casu donatio ipso Jure resolvitur; adeòque revocari potest, *etiam à non patrono, arg. l. 8. C. de revoc. donat. add. l. 101. d. cond. & dem. l. 6. §. cum autem. C. d. Instit. & sub. l. 30. C. d. fideic. Imò* ab ipsis etiam liberis, *si pater non revocavit, arg. d. l. 8.* His tamen ante revocationem defunctis reconvalescit donatio, *arg. l. 12. d. inj. rup. irr. l. 3. §. 1. fin. C. de sec. nupt. sub. limitatione tamen, quam tradit Dn. D. Strauch. Diss. 8. th. 29. Sicut &* pater huic beneficio renunciare potest. *arg. l. ult. C. d. pact.* 2. Si donatarius fuerit ingratus: *cujus ingratitudinis notæ recensentur in l. ult. C. de revoc. donat. Præter quas alias quoque graviores, aut similes admittendas puto cum Dbus.* *Donatio inter vivos.* * * *

Tùm mortis causa: quæ itidem conditionem continet: si morbo isto, aut periculo, cujus intuitu donavit, *sive ita, ut statim fiat accipientis, sed conditione deficiente restituatur. l. 1. pr. d. donat. l. 2. l. 35. §. 4. pr. d. M. C. D. quæ quidem donatio statim perfecta, sed sub conditione resolutiva. Schneid. ad §. 1. I. de donat. n. 5. sive, ut tùm demum fiat accipientis, si mors insecuta. d. l. 2. & t. t. d. M. C. D. quæ sub conditione pendet. Schneid. d. l. num. 5.* succubuerit; sin, ipso facto revocata donatio intelligitur. §. 1. *I. d t. l. 19. l. 29. l. 35. eod.* Secus, si in genere mortis cogitatione quàndocunq; evenientis donavit; quæ morientis potius donatio dicitur. *l. 2. l. 35. §. 4. pr. d. M. C. D.* magisque pura seu simplex donatio est, *cum mors certa, licet hora mortis incerta. l. 1. §. 2. d. cond. & dem. Schneid. d. num. 5.* Nisi hactenus velis conditionalem appellare, quod revocatur, si prius moritur donatarius, ad cujus heredem vivo donatore non transmittitur. §. *1. I. d. donat. l. 19. d. R. C. Schneid. d. l. num. 23.* vel si pœnituerit donatorem. § *1. b. nisi* *Mortis causa donatio*

B 2 *adjecta*

* *adjecta sit clausula de non revocando. l. 27. h. t. ita enim alternatur donatio M. C. l. 13. junc. l. 27. h t. Nov. 87. pr. Schneid. d. l. n. 4. & n. 22.* Sive expressè. *arg. l. 4. d. adim. leg.* Sive tacitè *rem alienando. l. 22. l. 23. d. don. inter vir. & uxor.*

THES. XII.

Emptio Venditio I*Nter contractus potissimam meretur notationem* Emptio Venditio: *quæ* varias recipit conditiones, *quædam tamen vitiant contractum. qualis est: si liber homo vendatur sub conditione: si servus erit. Venditio enim nulla est. l. 34. §. 2. d cont, emp. vid. l. 1. l. pen. & §. ult. l. ult. d. L. Fab. d. plagiar. Talis autem non est, si quis rem propriam emat sub conditione: valet enim venditio. l. 61. d. contr. empt. non obst. l. 26. d. stip. serv.*

Tum expressè. Vt I. si intra certum tempus placuerit, ut tum demum empta res sit. *§. 4. I. d. E. V.*

Pactum de retrovendendo. II. Adjecto pacto de retrovendendo *qualis emptio est sub conditione resolutiva, adeòque ante eventum conditionis pro pura habetur; existente eâ, tempus ejus retrotrahitur ad tempus initi contractus. Magnific. Dn. Præs. ad l. 2. C d pact. int. Em n. 143. 144.* Tum ex parte emptoris. vel ita, si intra certum tempus. *l. 6. d. resc. vend* aut quandocunque etiam displicuisset, ut rem offerret, eamque recepto
* pretio restitueret. *l. 31. §. 22. verb. nisi placuerit. d. Ædil. Ed. Dn D. Carpzov. lib. 5. resp 27.* vel ita, si emptor rem vendere rursus voluerit, ut primus venditor eam rursus emere teneatur. *Didac. Covarruv. lib. 3. variar. resolut. cap. 9.*

Tum venditoris: ut si emptori pretium, vel intra certum tempus, *quo casu si intra illud tempus non redemerit, censetur juri isti renunciasse. Bald in l. 2. quæst. 8. C. d. resc. vend.* vel quandoc. obtulisset, res restitueretur. *l. 2. ibique Magnif. Dn. Præs. n. 98. C. d. pact. int. Em.*
* *Vend.* Quod jus redimendi in heredes transit *quoscunque* etiam collaterales. *Dn. D. Carpz. par. 2. Con. 1. def 10. Gail. 2. Obs. 2. num. 4. & 5. Magnif. Dn. Præs. d. l. 2. n. 101. seq.*

Et obtinet hoc pactum etiam in feudis. Quo casu feudi post mortem emtoris redemti pretium, non ad solos filios emptoris, sed etiam ad filias pertinet. *Hartm. Pistor. lib. 3. q. 24. Magnif. Dn. Præs. ad d l. 2 num. 160 seqq. add. n. 122. seqq.* Sub limitatione tamen. *Dn. D. Struv. Ex. Feud. c 4 th. 15. n 4.*

Addictio in diem III. Addictio in diem conditionem habet; vel resolutivam;

vam: quando E.V. purè quidem facta, sed ita, ut oblatâ meliore conditione resolvatur. *l. 2. fin. l. 3. d. add. in die.* vel expressam; quando ita contrahitur, ut tum demum sit perfecta, si intra certum tempus melior conditio non offeratur. *l. 4. pr. & §. penult. h. t. l. 5. l. 15. eod.* Quo tamen casu primo emptori licet supplere pretium, & conditionem facere meliorem. *l. 6 §. fin. l. 7. l. 8. h. t.*

IV. Pactum commissorium conditionem resolutivam *purè namque contracta est emptio, & dominium translatum. l. 2. fin. d. L. com.* continet: ut emptore intra certum tempus pretium non solvente venditio resolvatur. *l. 2. h. t. l 4. C. de pact. int emp. vid. tamen l. 6. pr. l. ult. h. t. tunc enim ipso J. dominium ad venditorem redit. l. 5 l. ult. d. L. com.* * *Pactum Commissorium*

Tum tacitè. Quod fit in venditione rerum futurarum: *ut fructuum fundi, fœtus animalium &c.* Intelligitur enim conditio: si nascantur. Hinc nati à die contractus venditi intelliguntur; si non nati, emptio retro nulla est, nisi per venditorem steterit, *tunc enim ex empto potest agi. l. 8. pr. de contr empt. add. l. 15. d. pign. l. 35. & 37. d V. O.*

Huc referri posse videtur pactum, quo pretium in arbitrium tertii alicujus confertur. Hoc enim determinante pretium, valet venditio, *etsi iniquum pretium sit determinatum. non tamen excluditur officium judicis, & æquitatis judicium. § 20. d. act. exemplo societatis. l 76. seqq. pro soc.* non determinante, *vel quod non velit, vel non possit*, venditio nulla est *§. 1. d. E. V l. ult C eod* *Cæterum conditionis, uti in aliis contractibus, ita etiam hic* effectus est, ut ante ejus eventum E. V. suspendatur. Adeòque *cùm in pura alioquin periculum rei statim emptione perfectâ ad emptorem transeat. §. 3. I. d E. V. in hac distinguend. ut* rei interitus quidem pendente conditione pertineat ad venditorem; deterioratio verò ejus deficiente conditione venditoris; existente emptoris fit. *l 8. pr. d. peric. & com. rei vend. l pen. C. eod.* *

THES. XIII.

Solutio indebiti

I*Nter quasi contractus eminet* solutio indebiti, *quæ* tacitam conditionem actus resolutivam continet: quod scil. solvens velit revocatum, si apparuerit posteà indebitum. *L. 13. fin. commod.*

quod etiam aliquando expressè additur *l 2 d. cond.ind.* Hinc oritur condictio indebiti. §.1.*l. quib. mod.re contr.* Quà is,qui per errorem,*regulariter facti.l.10. C.d.I. & f, l.l.9.C ad L.Falc. l.59 d. cond, ind. l 1. pr ut in poss leg.solvit.aut saltem promisit. l. 31 h t.* indebitum *modò etiam naturaliter tale sit.l 13.h t.l 26 §.12 eod l.1 C.eod.Nam civiliter saltem indebitum regulariter repeti nequit d l 26.§ 12 l.32.§ 2.h.*

Conditio indebiti

* *t. qualis casus etiam est in difficili L.3 h.t.* illud , *modò rem ipsam. l.7.h. t. l.15.pr eod. modò pretium.l.65.§.6 h.t l. 26. § 12. eod.* repetit, *utut*

* *repetitioni renunciaverit, l. ult.§. idem quæsiit 3 h.t.* ab eo; qui errore,*secus si sciens.l 1.§. 1.h.t. v l 18. d cond. furt. l 38.§.1. de solut. l.21. §. 1. l.43 de furt.* accepit. *excipe casus §.1. l.quib.mod.re cont.l 5 §.3. d. O. A.* ejusque heredibus *l.26.§. 11. h. t.*

Contractus literarum * Similis ferè ratio est ejus,qui nondum solutâ pecuniâ chirographo se obligavit. *t.t. l d lit. oblig. quam peculiarem contractus speciem esse statuo cum Dn.D.Struv. Ex 16.th. 40.* Non enim obligatum se velle creditur, nisi pecunia revera fuerit soluta: quo non facto , vel chirographum repetere. *d.t l.d.lit. oblig vb. quari. l.7.8 14 § fin.C d.non num pec.*vel *si conveniatur,* opponere potest exceptionem non numeratæ pecuniæ: quæ intra biennium onus probandi in actorem rejicit. *l.3.C.d. ex.non. N.P.* post biennium etiam admittitur,si reus negativam probare velit, *arg l. 5. §. ult. d. dol & met ex.*

Exceptio non N.P. * *

THES. XIV.

Reliqua in contractibus hanc materiam spectantia commodiori loco tractabo: de quibus ex dictis simile potest ferri judicium. Sic in transactionibus locum habere conditionem patet *ex l.9. C.d transact. Vid.Magnif Dn.Præs. ad d. l. n.4.& 10.*

Item in novatione. ubi mora pendente conditione commissa eveniente licet posteà conditione , si tamen res non extat, non purgatur. *l.31 de Nov.*

In acceptilatione admitti conditionem negatur. *l.4.d.accept. vid. tamen l.77. d. R.I.* Id præterea monebo. Feudum quoque conditionalem promissionem recipere. Et siquidem promittitur feudum jam ab alio possessum, oritur exspectativa: quæ non aliter potest promitti, quam sub conditione, *eamque sive in genere, & de feudo inter plura, quæ dominus habet, incerto; sive de*

Expectativa

certo,

certo, adeòque in casum specialem certi Vasalli, concepta sit; valere, uti juri Civili. l. fin. C. d. pact. aut Canonico c.2.d. concess. præb. & c. 2.3. eod. in 6. contrariari censeo cum Dn. D. Struv. Syntag. feud. c.7. th.5. n.3. seq. Si feudum ad dominum revertatur. *2. F.35. 1.F.9. 2.F.26. §. 2.* purè tamen facta promissio aliquando *juxta mentem contrahentium* valet, *ut conditionalis. arg. 2. F.26. §.2. & 1. F.27. §. si quis investierit. Dn. D. Struv. d.c. 7. th.5.* *

Certo autem casu in conditione vacantiæ expresso, ille præcisè & in formâ specifica est expectandus, nec alius, aut similis eum supplet *arg. 1.F.3. 2.F.26.§.2 Hartman Pistor. lib 2 quæst 25. num. 37. Dn. D. Carpz. p. 2. con. 45. d 3* nisi contraria mens concedentis appareat. *arg. §.3. 1. de feoc. Dn. D. Struv. d.c. 7. th 5 num. 7 seqq. Dn D. Carpz. d. def. 3.* Singulare etiam hîc est in expectativa per legatum relicta, quæ *secus atque alias legatum. d. I. Civ. l. 4. l. 21. qn. dies. leg.* mortuo ante eventum conditionis legatario in heredes ejus transmittitur. *1 F.9. verb. investito, vel heredi ejus. Dn D. Struv. d. c.7. th. 8 n 2.* *

THES. XV.

Actus ultimæ voluntatis sunt I. Institutio heredis: quæ & ipsa conditionem admittit. *§.9. I. de her instit. adeò, ut etiam pupillus sub conditione institutus ei parere teneatur l. 26. d. cond Instit.* Non tamen impossibilem. *§. 10. d. her. Instit.* Hæc enim si naturâ talis, potestate juris detrahitur. *d. §. 10.* sin jure, remittitur. *l. 9. d. cond. inst. l. 14. l. 15. cod. Magnific. Dn. Præs Reg 4. num 12. ubi limitat, quod scil. si impossibilitas, aut magis perplexitas quædam in ipsa dispositione principali sit, institutio vitietur. l. 16 ibique Gothofr. in not. P. de cond. Instit. l. 4. §. 1. d statul. Schneid. ad §. 10. I. de her. Instit.* *Institutio heredis*

Possibilis verò conditio extraneo heredi rectè adscribi potest, quæque institutionem, usque dum impleatur, suspendit. *d. §. 9 I. de her. Instit. l. 22 l. 68. eod.* Suus verò heres, *& quidem I. V. tantum filiusf.* non nisi sub potestativa est instituendus; aut si casualis, in contrarium casum exheredandus *l. 4. 5. d. 86. de hered. instit.* alioquin testamentum est nullum. *l. 4 C d. instit. & subst. l. 16 d. her. Instit. Jure noviori idem obtinet in filiaf. quia & hæc præterita testamentum est nullum. l. 4. fin C. de lib. præt. § 5. d. exh. lib. Idem obtinet in nepote. l. fi. C. d. lib. præt.* Jure novissimo, *Nov. 115. c. 3. 4.* omnes, *

qui

qui necessario instituendi, aut exheredandi, non, nisi sub potestativa, *etiam quoad ea, quæ ultra legitimam sunt relicta. per generalitatem l.4 pr. & § fin. l.86. d.H. I. l.15.l.28.l.4.5.d.cond. instit.l. 83. de cond. & dem. l.4 C.d Instit. & subst. dissentientibus licet communiter Dbus per l.32. & l. 36. §. 1. C. de inoff. test. Nam quoad legitimam & ipsa rejicitur, nisi impleri facilis. Dn. D. Struv. Ex. 33. th.47. Nec sub mixta quidem conditione positi pro institutis habentur liberi. Dn. D. Strauch. Diss.9.th.22.* Institui possunt, vel in contrarium sunt exheredandi. *Dn. D. Struv. Ex. 33. th.46.*

THES. XVI.

Substitutio Vulgaris Conditionem etiam continet substitutio. Tam vulgaris: si heres non erit: *i. e.* in suo, si se non immiscuerit, *quem propterea voluntarium heredem facit; salvo tamen Jure suitatis l.12. d.cond. inst.l.86 §.1.de hered. instit.* In extraneo sui J. si non adierit, *vel quod nolit, vel quod non possit: uterque enim casus intelligitur, etsi alteruter sit expressus.arg. l. 3. C d. instit & subst.* alieni Juris: si nec ipse adierit, nec ei, in cujus potestate, *v. g. domini, cui si testator servum esse putans, erraverit, semis acquiritur, altero semisse substituto cedente. §.4. J. d V. S. non obst. l.40. d. her. Instit. l. 3. C. eod.* est, acquisiverit hereditatem. *d. §. ult. J. d. V. S.* Proinde repudiata hereditate ab instituto *(etiam à filiof. non intuitu patris instituto, ubi excluso patre, arg. l.3. fin. C.d V. S. non obstante Dd. contrariâ sententiâ.)* vel eo adire non valente, *tùm propter incapacitatem (excipe si indignus) tùm alias causas, vid. l. 3. §. fin. d. lib. & posth. l.3. C. de her. Inst. l. fin. C.d. Instit. & subst.* Substitutus admittitur: in reciprocâ quidem coheredum substitutione regulariter ad partes in Institutione expressas. *§.2. I. d. V. S. l.24. eod ubi etiam limitatio.* In casu. *§.3. I. d. V. S. indistinctè* ad utriusque partem. *l. 27. & l. 41. pr. d. P. S. non obstat l. 42. eod.*

Sicut vice versâ substitutio exspirat, si 1. suus se immiscuerit. *Nuda enim existentia non statim removet substitutum, licet jure suitatis facultatem adeundi in heredes suos transmittat l. un. §.13. C.d. cad. toll.* vel 2. extraneus adeat. *l.5. C.d. imp. & al. subst.* aut Jus deliberandi. *jux. l. 19. C. d. I. del.* in heredes transmittat. *arg. l. un. §.5. fin. & §. 13. C.d. cad. toll.* Contra aditionem tamen

in integrum restitutus minor substituto ad huc locum facit. *arg. l.44. de re jud. l.7. §.9.d. minor. l.6.§.2.d.bon. liber.* *

THES. XVII.

TAm pupillaris. Cum pater, *non mater, aut ascendentes paterni. arg. pr.l.d. P.S. junct. §.10. I d. adopt. add. §. 9. qu. mo. Jus. pat. pot. sol.* * substituit filio impuberi, *non puberi.* §.9 *I.d.t. l.34. eod. adeò, ut quoad hunc ne quidem in vim fideicommissi valeat. Dn D Strauch. Diss. 9. thes 17. per §.pen. & ult. I.h.t. l.7. d. V. P. S* & proximè in potestate existenti testatoris, (*etiam tempore substitutionis. arg. pr. I. & l.41.§.2.h.t.l.49. §.1 d. her. Inst. l 2 pr. h t. Non E. extraneo. § fin. I.h.t. nec J. fideicommissi valet. l 7. h.t v. tamen Magnif. Dn. Præs. Decis. 47. Benè verò exheredato.* * *§.4. I.d P.S. non obst. l.1. §. pen. de suis & leg l. 1. §. 5. d. conj. cum em. lib* * substituit ita: si intra annos pubertatis decesserit. *pr. I.h t.* Quæ * expressa tacitè etiam continet vulgarem. *l.4. pr. & §. 2. d. V. P. S.* & vice versa tacitè ab ista expressa continetur. *l.4. h.t. l.4. C. d. imp & al. subst.* nisi contraria sit voluntas testatoris, *ut in l. 4. C. h.t. l. 39. § 1. eod. l. fin. C de instit. & substit.* Existente itaque conditione, admittitur substitutus. *l. 10. §.5. h.t. exclusis omnibus legitimis heredibus, etiam matre, sive expressa sit substitutio. arg. l.* * *8. §. 5. d. inoff. test. c.1. de testam. in 6. sive tacita. arg. l.4. h.t. l.45. eod. l.* * *fin C. d. instit. & substit. l.4. l.2, C. h.t.* Impubere quidem non existente, ad solam patris hereditatem. *pr. I. h. t.* existente verò, sed abstinente. *l.12.h.t. l.41.42. d. A.H. l.28. d. bon. aut. jud. l.44. d. re* * *Jud.* aut immiscente se, sed infra pubertatē moriente, & ad patris (*nisi substitutus casu, quo filius abstinuit, omissa paterna hereditate soli filio* * *succedere velit. l.12. h.t. l.42.d.A.H. non obst. l.28. d. reb. aut. judic.*) & filii hereditatem. *l.10. §. 2. & §. 5. h. t.* E contrario, deficiente conditione (*qualis etiam aliquando ipsi substituto adscribitur, ut in l. 8. d. V.P.S.*) quando scil. impubes heres factus ad pubertatem pervenerit. *l.7. l.14. h.t.* *Quod etiam obtinere puto, si duobus institutis heredibus pupillariter substitutum, & unus saltem ad pubertatem pervenerit, tunc enim quoad alterum etiam l. pen. C. h.t. conf. l. 41. eod.* substitu-

THES. XVIII.

Exemplaris. TAm exemplaris. Quando aliquis ascendentium *l. 9. C. h. t.* liberis suis mente captis. §. *1. I. d. P. S. furiosis & prodigis. arg. l. 7. qui test. fac. junc. l. 12. §. ult. d. tut. dat. ab his: aliove vitio, ob quod* * *testari nequeunt laborantibus*; etiam surdis & mutis, *eo casu, ubi testari non possunt. jux. l. 10. C. qui test. fac. propter identitatem rationis. l. 6. §. fin. l. 7. de test. Bachov. ad Treutl. vol. 2. disp. 11. th. 10. a. c. Dn. D. Struv. Ex. 32. th. 36.* Substituit eum in casum: si in tali conditione decesserint. *l. 43. h. t. l. 9. C. eod.* Quæ etiam aliquando tacitè sub vulgari, aut pupillari. *arg. l. 4. h. & l. 4. C. eod.* ut & sub alia exemplaris specie comprehenditur. *Dn. D. Struv. Ex. 33. th. 33.*

THES. XIX.

Legata. LEgata quoque, *ut & fideicommissa* conditionem admittunt. *In quibus verò idem fermè obtinet quod in Institutione. Nam quod legata attinet*: Impossibilis conditio negative adjecta puram facit dispositionem. *l. 50. de her. instit.* affirmativè autem pro non adjecta habetur. *l. 14. d. cond. Instit. Magnif. Dn. Præs. Reg. 4. num. 12.* Si * quidem natura talis, detrahitur. §. *10. I. de her. Inst. l. 4. d. cond. &* * *dem.* Lege talis seu turpis (*qualis non est: si Titio non nupserit. l. 1. 2.* * *C. de Inst. & subst. l. 64. l. 71. §. 1. h.* *Benè verò hæc: si amplectetur religionem pontificiam; aut converso casu Pontificius Lutheranam. Dn. D.* * *Struv. Ex. 33. th. 50.*) remittitur. *l. 25. l. 26. eod.*

Possibilis verò cujuscunque generis rectè adjicitur. *l. 1. l. 2. quando dies leg.* Adeòque casualis expectanda est. *l. 2. d. cond. & dem.* Et *cum aliàs legati purè relicti dies statim à morte (ante enim mortem testatoris defuncto legatario, exspirat. l. un. §. 3. C. de cad. tol.) testatoris cedat. d. l. un. §. 1. adeòque etiam non agnitum ad heredes transmittatur. d. l. un. §. 5. exceptis legatis, quæ ad heredem non sunt transmissibilia: ut ususfr. (qui & ipse sub conditione legari potest; & imò uni purè, alteri sub conditione l. 6. §. 1. de usufr. accr. & hoc peculiare habet, ut cum aliàs illicito pronunciato matrimonio dos, & alia fisco cederent. l. 61. d. R. N. l. 13. de his quib. ut ind. in usufr secus esset l. 9. de usufr. leg. Itemque, cum olim legatum, si vivo testatore legatarius moriebatur, in causa caduci esset. l. un. §. 2. C. de cad. toll. in usufr. itidem secus esset. l. 27. d. usufr. leg.) usus, & habitatio, l. 2. 3. 5. §. 1. l. 9. 16. §. 1. quand. dies leg. cod. libertas. l. 1. §. 6. C. d. cad. toll. It. in l. 26. d. cond. & dem. quorum dies demum ab adita heredi-*

hereditate cedit. dd. text. Conditionale legatum ante eventum conditionis non debetur, nec mortuo legatario ad heredes transmittitur. *l.4.5.quand.dies leg. l.18. d.R.I. l. un.C.d. cad. toll.* Potestativa verò affirmativè adjecta, in forma specifica. *l.55.l.94.d. cond. & dem.* est implenda. *l.40. l.27. h.t.* quod si tamen per eum, cui adjecta est, non stet, quo minus impleatur, pro impleta habetur. *l.24. d.cond. & dem.* Negative si concepta, legatarius ante conditionis eventum admittitur ad legatum sub cautione Mutiana. *l.7. d.cond. & dem* Quâ datis fidejussoribus. *l.67. de cond. & dem. l.2.4.7. C. ut in poss. leg. excepto casu in Nov. 22.c. 44. ubi pignora admittuntur.* cavet, cui sub conditione non faciendi quid relictum. *l.7.pr. §.1. l. 18. de cond. & dem* se contra conditionem non facturum, alioquin rem cum usuris, & fructibus restituturum. *l.67. 79. §.2 d.cond. & dem.* Mixta porrò conditio expectanda. *l.20. d.V.O.* Existente verò conditione rem legatarius capit absque onere, pendente conditione imposito. Hinc si heres pendente conditione servitutem imposuerit rei, ea existente servitus exstinguitur. *l.11. §.1. quem serv. amit.*

THES. XX.

Tacitam quoque conditionem in quibusdam legatis deprehendere licet. Qualem habebat olim legatum optionis, *quod nisi ipse legatarius optasset, ad heredem non transmittebatur §.23.I. d.leg.* Hodie verò purum est; *d.§.23. adeòque perinde ut in legato electionis heres etiam legatarii optare potest. l. 19. de opt. leg. l. 12. §. 7. quand. dies leg. secus verò est si duæ res alternativè legatæ sunt, altera quidem purè, altera verò sub conditione, & legatarius pendente conditione moritur. l.25.pr. quan. dies.leg.* Talem etiam habet legatum rei futuræ: *ut fructuum certi fundi, fœtus animalium. §.7.I.d. leg. l. 24. pr. d.leg. 1.l. 17. d.leg.3.* Quod quidem quoad transmissionem pro puro habetur. *ut scilic. si vivo legatario nihil fuerit natum, ejus heredes fructus quandocunque natos petere possint. l. cum illud 25.§. 1. quand dies leg. ...*

Legatum optionis.

Rei futuræ

* *27. § 2. de leg.3. l.26 qu. dies leg.* Ita etiam legata annua (*quibus tamen interdum expressa conditio adjicitur. ut in l.10 pr. l.13 pr & §.1. l.20. pr. d. ann. leg.1.* (*quæ quotannis præstantur. l.6. l.19 pr. de ann. leg.* continent conditionem: ita, ut primo quidem anno debeantur purè; reliquis verò annis sub conditione: si legatarius initio anni cujusque vivat. *l.4. de ann leg. Hinc plura sunt legata. d.l. 4. l. 11. de ann. leg. ceduntque singulis annis. l.8. d t. l.11. de usufr. leg.* Plerumque *enim* sunt temporaria, *quam diu scil. legatarius vivat. d.l4. l.5.8. d.t.* Interdum *tamen* etiam perpetua; *at in casibus l.22. C. d. leg. l.46. §. 9. l. ult. C. de Episc & Cl. l.6. l 21. § 3. l.23. l 24. h.t.*

Legata annua

Jus accrescendi

Sic legatum pluribus conjunctim relictum. (*Unde jus accrescendi oritur. quod in omni conjunctione locum habere censeo. l 1 l.3. d. usufr accr. l.3. pr eod. l.50. d leg.3. add. l.16. §.2 d. leg.1. l.un. §. 10. d cad. toll. & latius dixi in Dissert mea d. I. accresc Th. 14. & 15*) Conditionem involvit: ut sc. in eventum vel singuli partes, vel totum habeant. §.4 *I. d leg. l. 89. de leg.3.* Eventus enim duplici casu contingere potest: aut ita, ut omnes conjuncti actu concurrant; & exspirat Jus accrescendi. § *7. I. d. leg.* nec reviviscit, si pars agnita rursus amittatur *arg. l.5. C. d imp. & al. subst junc l.61. § 1. d. leg 2.* excepto usufructu. (*Cui adjecto onere servitutis, proprietatem non intelligi simul legatam statuo cum. Dn. D. Struv. Ex. 12. thes 16. contra Dd. communiter per l.19 d. usufr Ex qua etiam minus rectè colligunt: proprietatem legatam, si usus fructus legetur, eo adjecto, ne rem alienet Dn D Struv. de Ex. 12 th. 11*) legato, ubi pars semel agnita, & postea amissa accrescit. *l.1. § 3. de usufr. accr. Exceptio est in l. 57. § 1. d. usufruct.* Aut ita, ut alter conjunctorum deficiat: *Quod vel fit incapax. l.34. § 9. & § 11 de leg 1. l un. § 3. C de cad. toll junct. l.3. & 4. de his, quæ pro non sc. vel adjecta conditio* (*potest enim res eadem pluribus relinqui, vel ita, ut uni purè, alteri sub conditione legetur: quo casu deficiente conditione, alteri pars sine conditione accrescit. l. 26. § 1. & l. 30 d. cond. & dem. vel ita, ut utrique conditio adjiciatur: ubi, si alter conditionem implevit, pars altera cum sua conditione huic accrescit. l. 54. §. 1. d.t*) *defecerit. d.l.un. §.7. non obst. l.ult. §.2. d. leg.2. vel etiam, tum ante testatorem. d l.un. §.2 tum post eum, nondum scil agnita sua portione moriatur. d.§ 2 nisi in heredem suum transmittat juxt. l 5. pr. & §. seqq. qu. dies leg. ced.* & pars ejus accrescit conjuncto. *§.8. d leg. l.40. d. leg. 2.*

suam

suam portionem jam agnoscenti. l.33. §. 1. d. usufr junct. l.1 C. de aduv. (excepto usufructu, qui personæ portionem suam jam amittenti accrescit. l. 10. de usufr. accr. d.l.33. §.1. de usufr.) Quod si tamen moriatur, antequam pars deficiat, Jus accrescendi transmittit in successorem universalem. l 9. d. suis & legit. non etiam particularem, ut emptorem legati; utpote qui *
non sit legatarius, sicut nec emptor hereditatis heres. l.58 de her. Instit. l. 43. §. ult. d. V.P.S. C.I. A. Tit. de leg. th.43. invito quoque. *l,4. C.d. repud. hered. junct. l.4. l.6. l.40. l.58. & 59. de leg. 2. Etiam aliter, quàm* *
re conjuncto. arg. d.d. text. add. l.80. de leg 3. non obst. l.un §.11. C. de cad. toll. Pluribus autem concurrentibus *ex eodem genere conjunctionis,* singulis pro portionibus legati. *l.41. d leg 2. non obst. l.un §.11.* *
& §.8. C.d. Cad. toll. sin ex diverso genere cum deficiente juncti concurrant, præferuntur omnibus re & verbis conjuncti; his deficientibus veniunt verbis conjuncti; & tandem re tantum conjuncti. l 89. de leg. 3.

THES. XXI.

Fideicommissa, *olim non erant obligatoria, postea vero ex Juris necessitate valere cœperunt. §.1. I. de fideic. hered. Possuntque probari duobus testibus; in quæstione scil. an relicta fuerint? ad confectionem vero quinque requiruntur. l 22. C.d. fideic. junct. l ult. C.d. testam. l. ult. C.d M.C.D. § ult. d Codic. Magnif. Dn. Præs. Dec. 62 num. 16.17. Imò nullis quoque adhibitis testibus, nullaque existente scripturâ, quâ probari possent, si tamen hæres præsens. (de qua præsentia si dubitatur, super ea heres jurare tenetur Magnif Dn. Præs. d. Dec. num. 22) rogatus fuerit, isque neget, ad petitionem fidei commissarii juramento (quod referri actori nequit, qui tamen juramentum calumniæ jurabit Magnif. Dn. Præs. d. Dec. num. 30. seq. & num 25.) negationem suam probare tenetur. l. ult. C.d. fideicommiss. Magnif. Dn. Præs. d Decis. num 18. & n. 22 seq.* Cum institutione, & legatis ferè conveniunt; singularia tamen quædam notabo. Ut 1. fideicommissum purè relictum etiam universale, *nam particularia perinde ut legata, & alia, quæ titulo particulari purè relinquuntur, etiam non agnita ad heredes transmittuntur per l un. §. in novissimo C d. cad. toll. Magnif. Dn. Præs Decis. 27. n 47. 30. 31 32.* ad heredes

Fideicommissa. * * *

l. del. Sed si conditionale fuit, non transmittitur fideicommissario pendente conditione defuncto. *l. un. §. 7. C. d. cad. toll. Gail. 2 Obs. 143. n 6. & obs. 132. ubi verò num. 7. Limitationem subjicit: nisi voluntas testatoris contraria appareat.*

II, Fiduciarius heres aliàs non tantum inventarium conficere, vel eo deficiente, juratam designationem edere. *Magnif. Dn. Praes. Dec. 58. n. 4.* Sed & cautionem fideicommissario praestare tenetur. *Auth. contra cum rogatus C ad SCt. Treb. Dn. Carpz. p. 3. c. 8. d. 38. Magnific. Dn Praes. Dec 61. n, 12.* Quae tamen omnia secus se habent, fideicommisso sub conditione relicto. *d. Decis. num. 15.*

III. Fideicommisso sub conditione relicto, nulli fructus, pendente conditione ex hereditate percepti restituuntur. *l. 18. ad SCt. Treb l. 83. d. leg. 3. Gail. 2. Obs. 133. num. 1.* nisi heres, *extraneus scil. liberi enim non imputant. l. 6. C. ad. SCt. Trebel. Dn. D. Strauch. Diss. 10. thes. 21. Gail. 2. obs. 33. n 5. Qui etiam in conditionali fideicommisso Trebellianicam simul, & legitimam deducere possunt. Gail. 2. Observ. 121 n. 1, seqq. quod in puro secus est. sed legitima in Trebellianicam imputatur. l. 6 C. ad SCt. Treb, junct. l. 91. ad l. Falc. l. 30. C. d. inoff. test. Dn. D. Struv. Ex 36. th 30. Dn. D. Strauch. Diss. 10. th. 21. Gail. d. Obs. ubi rationem diversitatis tradit.* Trebellianicam velit deducere: quo casu fructus in eam imputantur. *L. 18. §. 1. ad SCt. Treb Dn. D Strauch. d. th. 21. perinde uti legato sub conditione relicto in Falcidiam l. 22. §. 2. ad. SCt. Trebel. Gail. d. Obs. 33. n. 3.*

Trebellianica.

Praetereà tacitas quasdam conditiones fideicommissum involvit. Sic *si quis rogetur, filio suo restituere hereditatem; tacitè subintelligitur* conditio: si sui juris fiat, *ut capere possit. l. 19. ad SCt. Treb. It. si quis filium suum, vel nepotem roget, ut post mortem restituat hereditatem, tacitè involvitur* conditio: si sine liberis moriatur. *L. 102. de cond. & dem. l 30. C. d. fideic. Dn D. Struv. Ex. 36. th. 24.*

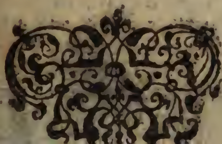
THES. XXII.

Tutela Testamentaria.

PRaeter legata, & fideicommissa in testamentis etiam disponi solet de Tutela. Potest itaque tutor sub conditione dari *§. 3 J. qui test. tut. da.* imò etiam ad conditionem, qua existente tutor esse definit *§. 2. quib. m. tut. fin.* Servus etiam alienus

ennus sub conditione libertatis rectè tutor datur, *qui fideicommissariam libertatem consequitur; & conditio aliquando praesumitur* *l. 10. §. ult. d. test. tut.* Servus autem proprius sub conditione hac non rectè datur *§ 1. qui test. tut. Sed absque libertatis adjectione capit directam libertatem d. §. 1. l. 32. §. 2. d. test. tut. l. pen. C. d. nec. serv. har. inst. non obst. l. 10. §. ult. d. test. tut.* Tacitam quoque conditionem habere videtur datio tutoris furiosi, qui tunc erit, si compos mentis factus. *§. 2. qui test. tut l. 50. §. 3. de test. tut.* Interim verò datur alius *(secus si legitimus est furiosus §. 5 de curat.)* à Magistratu; *arg. §. 1. d. Att. tut. junct l. 213. d. V. S.* Idem est si minor. 25. annis, sive testamentarius, sive legitimus qui tutor tunc erit, si major factus, dato interim alio *§. 2 qui test. tut. l. 8. de leg. tut. l. ult. C. eod.* Dicerem etiam de usu condititionis in actibus judicialibus; ut libello; litis contestatione; causae conclusione; leuteratione; Item in Decretis, & Rescriptis; inque poenarum executione; &c, nisi temporis penuria filum constringeret. Sufficiat ita hac vice haec attigisse. Quae dicta B. L. ex aequo interpretare, hallucinantem placide sublevà: & rectiora monentem sequar promtissimè.

SIT GLORIA DEO.

ADIECTANEA,
Ex Jure Saxonico.

Libellus alternativè, & conditionaliter concipi potest. *Gail. lib. 1. Observ. 62. Dn. D. Carpz. part. 1. Constit. 11 def. 7.* Et cum de jure Civili liceat mutare libellum, lite nondum contestatâ. *l. non potest 23 d. judic.* De Jure Saxon. post guarandæ præstationem, lite etiam nondum contestata, mutare eum non licet. *Constit. Elector 11. part. 1 ibique Dn D. Carpzov. def. 1.* In tantum, ut ne libellum conditionaliter conceptum, purè posteà concipere quis valeat. *Dn. D. Carpzov. d. Constitut. def. 7.*

Licet tamen mutare libellum post litem sub conditione guarandæ adhuc præstandæ contestatam. *Dn D. Carpzov d. Constit. def. 3.*

Cujus eventualis litis contestationis etiam hic est effectus, ut, cum de Jure Saxon. omnes exceptiones dilatoriæ in primo statim termino (secus est de Jure Civili, quo usque ad litem contestatam iis uti possumus. *l. exceptionem. 19. C. de prob. Math Wesenbec. in. parat. ff. de except.*) annexa litis contestatione eventuali opponi debeant. *Constitution. Elector. 3. part. 1. ibique Dn. D. Carpzov Defin. 1.* Super litis contestatione tamen non possit judicari, neque reus ulterius in causa procedere cogatur, antequam lis de exceptionibus fuerit decisa, actorque judicato exceptionum satisfecerit. *Ord Novell. Judic. Tit. 11. Dn D. Carpz. part. 1. Const. 3. Def. 3.*

FINIS.